

10.6.2026

Säästöpankkiliitto osk:n lausunto hallituksen esityksestä Kelan tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 49/2026 vp)

Talousvaliokunta on pyytänyt Säästöpankkiliitto osk:lta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle Kansaneläkelaitoksen (Kela) tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.

Säästöpankkiliitto osk pitää hallituksen esityksen tavoitteita sosiaalietuuksiin liittyvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi sekä viranomaisten tiedonvaihdon tehostamiseksi lähtökohtaisesti kannatettavina. Sääntelyn tulee kuitenkin olla yhteensopivaa voimassa olevan kansallisen ja unionin oikeuden kanssa, eikä siitä saa aiheutua pankeille perusteettomia oikeudellisia, hallinnollisia tai taloudellisia riskejä.

Säästöpankkiliitto osk yhtyy Finanssiala ry:n asiassa esittämiin näkemyksiin.

Esityksessä ehdotettu pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän (PMJ) käytön laajentaminen Kelan etuuskäsittelyn tarpeisiin on ongelmallinen järjestelmän alkuperäisen käyttötarkoituksen näkökulmasta. PMJ on perustettu rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä vakavan rikollisuuden torjuntaa varten, eikä sen käyttö sosiaalietuuksiin liittyvään tiedonhankintaan vastaa tätä tarkoitusta. Ehdotettu muutos merkitsisi käytännössä järjestelmän käyttötarkoituksen olennaista laajentamista.

Ehdotettu sääntely lisäisi merkittävästi tietopyyntöjen määrää ja muodostaisi PMJ:stä Kelalle keskeisen tiedonhankintakanavan. Tämä korostaa käyttötarkoitussidonnaisuuteen, tietosuojaan ja perusoikeuksiin liittyvien kysymysten huolellisen arvioinnin tarvetta.

Esitykseen liittyy myös keskeisiä tietosuojaan ja pankkisalaisuuteen liittyviä näkökohtia. Asiakas- ja varallisuustiedot kuuluvat yleisen tietosuoja-asetuksen sekä pankkisalaisuuden suojan piiriin. Tietojen luovuttamiseen liittyy pankeille merkittävä oikeudellinen vastuu, vaikka pankeilla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa tietojen myöhempään käsittelyyn tai käyttöön viranomaisissa.

Säästöpankkiliitto osk katsoo, että esityksen vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi erityisesti pankkien oikeudellisen aseman, hallinnollisen taakan, kustannusten sekä tietopyyntöjen määrän kasvun näkökulmasta.

SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK

Kai Koskela

toimitusjohtaja